

ЮБИЛЕИ

НАДЗЕЯ АЛЯКСЕЯЎНА МАТУСЕВІЧ (да 80-годдзя са дня нараджэння)

1 ліпеня 2013 г. споўнілася 80 гадоў адной са старэйшых вядомых даследчыц у галіне мінералогіі выкапневых глеб Беларусі, кандыдата біялагічных навук Надзеі Аляксеяўне Матусевіч.

Н.А. Матусевіч нарадзілася 1 ліпеня 1933 года у горадзе Давыд-Гарадок Брэсцкай вобласці.

У 1953 годзе яна скончыла сярэднюю беларускамоўную Давыдгарадоцкую школу, у тым жа годзе паступіла у Беларускі Дзяржаўны Універсітэт на біялагічны факультэт.

Н.А. Матусевіч з'яўляецца прадстаўніком таго пакалення, якое жыло, працавала, дзейнічала па аднаму з прынцыпаў Напалеона: зрабі сябе сам і пакажы на што ты здатны. Калі адзначаць жыццё і дзейнасць Надзеі Аляксеяўны з гэтых пазіцый, дык трэба сказаць, што яна сапраўды зрабіла сябе сваімі рукамі, сваім «гарбом», як людзі кажуць. Лёс наканавы Надзеі Аляксеяўне

жорсткія выпрабаванні у дзяцінстве і юнацтве. Але нягледзячы на ўсе цяжкасці, пераадолювачы цялесныя болі і душэўныя пакуты, яна паслядоўна імкнецца да пастаўленай мэты – стаць Асобай з вялікай літары. Атрымала цудоўную адукацыю, стала прафесіяналам высокай катэгорыі, паднялася на даволі высокі прыступак сацыяльна-грамадскай лесвіцы нашага грамадства.

У 1958 годзе пасля заканчэння біяфака Надзея Аляксеяўна была размеркавана на навукова-даследчую работу у інстытут Глебазнаўства (потым БелНДІГА, цяпер РУП «Інстытут глебазнаўства і аграхіміі») на пасаду малодшага навуковага супрацоўніка. Тут яна прайшла ўсе ступені кар'ернага росту ад м.н.с. да вядучага навуковага супрацоўніка.

У 1964 годзе Надзея Аляксеяўна стала суіскальніцай вучонай ступені у тым жа НДІ. У 1974 годзе яна абараніла дысертацыю на суісканне вучонай ступені кандыдата біялагічных навук на тэму: «Вяшчэствены склад і заканамернасці фарміравання некаторых выкапнёвых глеб цэнтральнай часткі Беларусі». Тэма дысертацыі характэрызуецца значнай працаёмкасцю і слабай распрацоўкай у навуковых адносінах. Матэрыялы Надзеі Аляксеяўны ўяўляюць сабою, гаворычы сучаснай мовай, ініцыяцыйныя дадзеныя ў глебазнаўстве і аграхіміі. Па сутнасці – гэта дадзеныя ўзораў глеб, якія ніколі не падвергаліся антрапагенаваму уздзеян-

ню чалавека. Таму параўноўваючы дадзеныя выкапнёвых і сучасных глеб, лёгка акрэсліць ролю аграгенэза ў глебаўтварэнні.

Цудоўнай рысай характару Надзеі Аляксеяўны з'яўляецца заўседнае жаданне пашыраць свой навуковы круггляд. Так за час працы над дысэртацыяй яна добра засвоіла метады аналізу мінералагічнага складу (імерсійнага і рэнтгенаўскага) буйна- і мелкадысперсных часціц. Яна зрабіла значны ўнёсак ва ўкараненне спорава-пыльцавага метада ў вырашэнне праблемы паходжання верхняй больш лёгкай (элювіяльнай) часткі профіля выкапнёвых і сучасных глеб.

Факталагічны матэрыял прац Н.А. Матусевіч дазваляе нам зрабіць высновы, што: па-першае, выкапнёвыя мінеральныя глебы – гэта рэшткавыя рэчывы гіпергенавай перапрацоўкі глебаўтваральнай пароды; па-другое, параўнанне рэчавага складу выкапнёвых і сучасных глеб дазваляе выразна акрэсліваць ролю антрапагенэзу ў глебаўтварэнні; па-трэцяе, у разныя гістарычныя часы на тэрыторыі Беларусі працэсы глебаўтварэння ў якасных адносінах былі аднолькавымі; па-чацвертае, дамінантнай часткай фізічнай асновы глебы з'яўляюцца розныя мінералы, якія складаюць больш за 98% яе паветрана-сухой вагі; па-пятае, галоўным фактарам, што абумоўлівае знешні абрыс профілю выкапнёвых глеб, з'яўляецца перанос рэчываў растварымых в'яшчэств і гліністых мінералаў гравітацыйнай вільгацю з верхніх гарызонтаў у ніжэйляжачыя.

Дарагая Надзея! Шчыра віншuem з шаноўным ўзростам, жадаем моцнага здароўя і плёну ва ўсім, што даруць сапраўднае чалавечае шчасце.

З павагай

У. Лісіца
У. Сяргеенка
Т. Бубнова